

ROTUUNOTTO SALUKILLA

JALOSTUSTOIMIKUNNAN EHDOTUS

Salukien jalostusseminaari 4.11.2021

ROTUUNOTTO NYKYISIN

- Joidenkin rotujen rotukirjat ovat "auki" eli näihin rotuihin voidaan ottaa sellaisia koiria, joiden vanhemmat eivät ole **rekisteröityjä** rotukoiria.
- Salukilla näin EI ole.

RODUT, JOILLA ROTUKIRJAT AUKI

- bordercollie
- espanjanmastiffi
- jackrussellinterrieri
- lancashirenkarjakoira
- lapinporokoira
- pohjanpystykorva
- pyreneittenpaimenkoirat
- suomenlapinkoira
- valkoinenpaimenkoira

ROTUUNOTON EHDOT (MUIILLA RODUILLA KUIN SALUKILLA)

Suomen Kennelliiton ehdot edellä mainittujen rotujen rotuunotolle Suomessa:

- Rotuun otettavan koiran on oltava vähintään 15 kuukauden ikäinen ja tunnistusmerkitty.
- Koiralla tulee olla rotukohtaiset PEVISA-määräysten mukaiset tutkimustulokset ja viimeistään rekisteröitäessä myös DNA-tunniste.
- Rotuunoton suorittaa kaksi rotujärjestön nimeämää ulkomuototuomaria.
- Lisäksi rotukohtaisia erityisehtoja.

...ROTUUNOTOSTA (MUIILLA RODUILLA KUIN SALUKILLA)

Rotuunoton tarkoituksena ei ole jälkikäteen paikkailla kasvattajien tekemiä päätöksiä jättää pennut rekisteröimättä.

Rotuun ei oteta (tieten tahtoen) rekisteröidyn koiran jälkeläistä

Poikkeus, valkoinenpaimenkoira. "Rotuunotto ei ole tarkoitettu Kennelliitossa rekisteröityjen koirien jälkeläisille. *Tästä ehdosta voidaan poiketa jalostustieteellisen toimikunnan päätöksellä.*"

FCI:N ULKOPUOLISET REKISTERIT

- Saluki-rotuun voidaan rekisteröidä FCI:n ulkopuoliseen rekisteriin merkittyjä tuontikoiria.
 - (The Society for the Perpetuation of Desert Bred Salukis)
- Tämä on mahdollista missä tahansa rodussa.
 - (Huom. Erikseen nimettyjä rekisterejäkin. Esim. International Sheep Dog Society (ISDS) — bordercollie, The Working Kelpie Council of Australia — australiankelpie)

FCI:N ULKOPUOLELLA REKISTERÖIDYN REKISTERÖINTI SKL:N REKISTERIIN (SALUKI)

- omistaja anoo
- koira on vähintään 15 kuukauden ikäinen
- koira täyttää rodun PEVISA-määräykset (saluki ei PEVISA-rotu)
- rekisteröimiselle on painavat jalostukselliset ja **terveen kannan ylläpitämiseen** tähtäävät perusteet
- kaksi rotujärjestön nimeämää ulkomuototuomaria on antanut kirjallisen lausunnon, jonka mukaan koira on rotumääritelmän mukainen
- koira on tunnistusmerkitty
- koiralla on Kennelliiton hyväksymä DNA-tunniste
- rotujärjestön lausunto mukaan anomukseen

MIKÄ MUUTTUISI JA MIKSI

Tilanne nyt:

tarvitaan vähintään joku FCI:n ulkopuolinen rekisterikirja (jalostus / viralliset harrastukset)

Rekisterikirjaa ei tarvittaisi

MIKÄ MUUTTUISI JA MIKSI

Kaikissa maissa ei ole rekisterikirjanpitoa. Osa kasvattajista ei rekisteröi, vaikka kantakirja olisi olemassa.

Potentiaalista jalostusmateriaalia menee hukkaan

SALUKIEN MONIMUOTOISUUS

- Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä.
- Mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua
- Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin.
- Immuunipuolustuksesta vastaavat DLA-alueet salukeilla monimuotoisempia kuin monilla muilla roduilla
- Salukien yleisintä DLA- haplotyyppiä kantaa yli 70 % suomalaisista salukeista (Hannes Lohen tutkimusryhmä 2011)

SALUKIN ERI VARIAATIOITA VAI ERILLISIÄ ROTUJA?

- Pashmi
- Tazi
- Caravan hound
- Sloughi (on jo FCI:n hyväksymä rotu)
- Jne.

Kuvat: Ranja Eklund, <https://fi.wikipedia.org/wiki/Keskiaasianvinttikoiraa>, <https://fi.wikipedia.org/wiki/Sloughi>

ROTUMÄÄRITELMÄN ALKU

- Saluki on tuhansia vuosia vanha rotu
- Luonnonkantaa on vielä
- Länsimaalainen rotumääritelmä (1923) sallii paljon vaihtelua
- Salukin rotumääritelmä perustuu eri alueilta tuotuihin erityyppisiin koiriin (Amherst, Lance)

AVOIMEN ROTUKIRJAN HYÖTYJÄ

- Rodun perimään saadaan lisää vaihtelua koiran hyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden jalostamiseksi
- Avoimuus koirien taustan suhteen lisääntyy ja tulee hyväksyttäväksi
- Roturisteytysten tarve tulevaisuudessa poistunee
- Suomessa eläinsuojelullinen tavoite on rekisteröidä kaikki koirat ja kissat
- Koirien kanssa harrastaminen ja kilpaileminen mahdollistuu
- Rodunomaisten käyttöominaisuuksien ja ulkomuodon virallinen testaaminen mahdollistuu
- Saadaan uusia harrastajia

AVOIMEN ROTUKIRJAN RISKEJÄ

- Rekisteröimättömiä “länsilinjaisia” pentuja otettaisiin tällä tavoin rekisteriin
- Rotusekoituksia otettaisiin rotuun (esim. greyhound-risteytykset nopeuden lisäämiseksi)
- Pentutehtailu ulkomailla ja tuonti Suomeen
- Uudet perinnölliset sairaudet
- Epätyypillinen luonne tai käyttöominaisuudet

POHDITTAVAA

- Ovatko todellisia riskejä isossa mittakaavassa?
- Onko riski hallittavissa?
- Mitkä maat katsotaan salukin alkuperämaiksi? Historiallinen aluejako?

RISKIEN HALLINTAKEINOT?

- Vaaditaan tuontiasiakirjat, joista selviää tuontimaa
- Rotuunottoikä fenotyypikartoitusta varten (tuomareiden arviot)
- Rotujärjestön jalostussuositukset ohjaavat kasvatusta
- Esim. DLA-kartoitus (ennen jalostuskäyttöä)

MUIDEN MAIDEN KÄYTÄNTÖJÄ

ISO-BRITANNIA ja IRLANTI (Karen Fisher)

- Salukin isäntämaa ja rotumääritelmä v. 1923

- alkuperämaista, joissa ei ole virallista rekisteriä, voidaan koira ottaa rotuun seuraavin ehdoin:
- koira esitettävä kolmelle saluki-tuomarille
- rotujärjestöltä on puolto rotuunotosta

MUIDEN MAIDEN KÄYTÄNTÖJÄ

SAKSA (Dagmar Hintzenberg-Freisleben)

- Rekisteröinti on mahdollista vain alkuperätodistuksella + tuontiasiakirjoilla + rokotustodistuksella (rabiesvasta-aineet).
- Koira on esitettävä kahdelle saksalaiselle saluki-tuomarille "fenotyyppiarviointia" varten
- Saksassa ei voida yhdistää kahta suoraa tuontia keskenään.
- DLA-haplotyypinmääritys vaaditaan ennen jalostuskäyttöä. (Feragen)
- Ilman todistuksia koira rekisteröidään ilman kantakirjanumeroa, joka vastannee meidän EJ-rekisteriä.

LÄHTEET

- Lappalaiskoirat Ry. Rotuunottokäytäntö. www-sivut. <http://www.lappalaiskoirat.fi/?id=jalostus/rotuunotto>
- The Society for the Perpetuation of Desert Bred Salukis. www-sivut. <https://desertbred.org/>
- Suomen bordercolliet ja australiankelpiet ry. Rekisteröinti. www-sivut. <http://www.sbcak.fi/jalostus/rekisteroeinti>
- Suomen Kennelliitto. www-sivut. <https://www.kennelliitto.fi/>
- Suomen Pystykorvajärjestö r.y. Pohjanpystykorva. www-sivut. <https://spj.fi/rodot/pohjanpystykorva/jalostus/rotuunotto/>
- Valkoisenpaimenkoiran jalostuksentavoiteohjelma JTO 2018 - 2022. PDF-dokumentti. Saatavissa:
https://bin.yhdistysavain.fi/1600372/3dWTKr0F4XxDCcfMH1vw0QqLdL/suomen_valkoinenpaimenkoira_ry_jto2018_2022.pdf

YLEISÖN ENNAKKOKYSEMYKSIÄ 1/2

- Miten estää rotuunottoon liittyvät mahdolliset väärinkäytökset? Tulisiko jotenkin varmistaa, ettei Suomesta tule rotuunotettavien koirien läpikulkumaa esim. Keski-Eurooppaan, jossa tiukempi kanta rotuunottoihin? Ja olisiko tästä syystä syytä avata kirjat ensin määräajaksi?
- Voisiko käytännössä syntyä tilanne, jossa rotuunottoa haettaisiin koiralle, joka on alkuperämaassaan jo rekisteröity paikalliseen Kennelliittoon esim. tazina, taiganina tai Intiassa rekisteröitävinä erillisinä rotuinaan (hapsullisille ja sileille omat rodut)?
- Mites luonteet, jos rotuun otetaan aiempaa enempi taustaltaan tuntemattomia koiria? Kovaluonteisia juoksijoita, jotka pilaavat rodun maineen?

.... ENNAKKOKYSYMYKSIÄ 2/2

- Kysymys Saijalle: onko kaikki salukit, joille haettu rotuunottoa, läpäisseet tarkastuksen? Jos eivät, mistä ovat jääneet kiinni? Mitä rotumääritelmässä pidät itse tärkeimpänä "salukin merkinä" eli mistä koira voisi rotuunottotarkastuksessa herkimmin "reputtaa"?
- Entä toisin päin; jos rotuun otettaisiin meidän länsilinjaisia koiria, mitkä piirteet koiran ulkonäössä voisivat estää rotuun pääsemisen?
- Alkuperämaista tuotuja koiria ei ole paljoa yhdistetty länsilinjoihin (muutamaa poikkeusta lukuunottamatta). Voidaanko tällöin puhua geenipohjan laajentamisesta, jos/kun länsilinjat elävät omanaan, aavikot elävät joko omanaan tai erityisinä juoksulinjoina? Miten edistää oikeasti geenipoolin laajenemista eli sekoittaa uutta verta länsimaiseen eli saada kasvattajat käyttämään tuonteja? Kysymys kasvattajille: mikä saisi teitä käyttämään aavikoita tai vastaavasti sekoittamaan omiin aavikkolinjoihinne länsimaisia koiria?
- Miten varmistetaan, että rotuunotettavat salukit ovat todella salukeja? Riittääkö ulkonäön arviointi? Joissain maissa sekoitetaan tunnetusti greyhoundia salukiin nopeuden lisäämiseksi. Jo nyt nopeimmat ratajuoksijasalukit ovat taustaltaan tuntemattomia. Miten estetään päätyminen samaan tilanteeseen ratalinjaisten whippetien kanssa, että ulkomailta tuodaan tuntemattomalla taustalla olevia greyhound sekoituksia nopeuden toivossa?